

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 128.

Chełmża, piątek, dnia 7-go czerwca 1929 r.

Rok II.

Jedno słowo Wielkiej Brytanji. Pogłoski o umorzeniu sprawy byłego min. Czechowicza.

Rezultat wyborów angielskich jest już wiadomy. Nie mniej przeto ciekawe są szczegóły walnej piątkowej batalji trzech wielkich stronnictw, batalji, która, niewątpliwie zaważy na losach nietylko brytyjskiej polityki wewnętrznej, lecz również wyćisnie wyraźne piętno na bieg spraw na terenie międzynarodowym.

Nie też dziwnego, że głosowanie piątkowe, jako największy ewenement polityczny dni ostatnich, stało się ośrodkiem zainteresowania całego niemal świata.

Prasa zachodnia przepelniona jest korespondencjami z Londynu, gdyż do stolicy Wielkiej Brytanji zjechali przedstawiciele wszystkich większych pism kontynentu, informując czytelników o najdrobniejszych nawet wydarzeniach z pola walki. Te „wojenne komunikaty“ nie pozbawione są częstokroć humoru, swą barwnością opisów jaskrawo różnią się od suchych biuletynów sztabowych. Natomiast głosy niektórych przywódców nieco biuletyny te przypominają, zwłaszcza w momentach niepowodzenia, kiedy to gwoli uspokojenia „swych wiernych ludów“ ogłaszano informacje o zajęciu „zgóry upatrzonych pozycji“. W naśladowaniu osławionych komunikatów austrjackich i moskiewskich celuje zwłaszcza Lloyd George, ogłaszający na wiecach i w wywiadach dziennikarskich takie oto przechwałki:

— Wszystko idzie wyśmienicie! — powiada pewnym głosem i z udanym entuzjazmem. — Jestem przekonany, że zdobędziemy conajmniej równą konserwatystom liczbę kandydatów!

Mac Donald był niemniej pewny zwycięstwa swych hasel, bo oto, co padło z jego ust na kilka godzin przed rozpoczęciem głosowania:

— Zwycięstwo mamy zapewnione, Ale tego jeszcze mało. Labour Party dąży do druzgocącej wiktory, która zapewniłaby nam możność rządzenia bez oglądania się na inne stronnictwa.

Cóż jednak mówi dotychczasowy premier, leader konserwatystów — Mr. Baldwin? Nie oczekujemy od niego pewności siebie, ani też bojowych zapowiedzi.

Dziennikarze „przyłapali“ go w małym miasteczku Great Malvern, które szefa gabinetu darzyło zaufaniem przez ostatnie 21 lat. W ciągu całego dnia Baldwin wraz z małżonką przebiegał autem najbliższe okolice. W tej wyborczej wędrówce po rodzinnym okręgu (tu się bowiem urodził) spotykał się z nieklamany entuzjazmem wyborców. Wszędzie witano go radośnie, a „kandydat“ odpowiadał zawziętem machaniem chusteczką, zaś żona jego posyłaniem całusów.

— Hallo! Przyjaciele! — wołał na jednym z wieców, — Jestem tu nareszcie. Przyznaję. Zaniedbałem was, ale to dlatego, że byłem pewien waszego do mnie zaufania. Dowódca armji powinien przecież znajdować się tam, gdzie jest niebezpieczeństwo. Wybaczyliscie mi już? Prawda? Tak mi tu między Wami dobrze, że przed chwilą miałem zamiar zdepeszować do Londynu, aby tam więcej nie liczone na mnie. Co myślicie o tem?

— Nie, nie! — brzmiał zgodny chór protestów. — Wracaj Stanley do szeregów i spełnij, jak zawsze swój obowiązek — krzyczano zewsząd.

Warszawa, 5. 6. W kołach finansowych zapowiadają szybkie zlikwidowanie sprawy b. min. Czechowicza.

Ma to nastąpić w formie umorzenia sprawy

z powodu braku podstaw formalnych do wytoczenia procesu.

Zwraca się jednak uwagę, że na mocy ustawy o Trybunale Stanu rozprawa musi się odbyć i sprawy bez rozprawy umorzyć nie można.

Oddzielne rokowania belgijsko-niemieckie.

Paryż, 5. 6. Donoszą z Brukseli, jakoby rząd belgijski przyjął propozycje Niemiec co do oddzielnych rokowań w sprawie marek wydanych przez Niemcy podczas okupacji.

Rząd Rzeszy zapewnił rząd belgijski, że pod-

czas rokowań nie poruszy żadnych kwestyj terytorjalnych (Eupen-Malmedy) i że plan Younga niwejdzie w życie przed osiągnięciem porozumienia między Belgią i Niemcami.

Parlamenty Francji i Niemiec czekają na raport rzeczoznawców.

Berlin, 5. 6. Na żądanie kanclerza komisja spr. zagr. Reichstagu odłożyła dyskusję w sprawie odszkodowań do chwili zakończenia konferencji rzeczoznawców. Nacjonaliści zaprotestowali przeciwko temu, opuszczając salę obrad.

Paryż, 5. 6. Izba deputowanych na żądanie Poincarégo 231 głosami przeciwko 249 odroczyła dyskusję nad długami międzysojuszniczym do 25 czerwca, przyczem rząd postawił kwestję zaufania.

Konferencja min. Zaleskiego z Briandem.

Berlin, 5. 6. „Deutsche Tagesztg.“ donosząc z Paryża o wczorajszej konferencji między Briandem i Zaleskim, twierdzi, że tematem rozmowy była wyłącznie sprawa mniejszościowa, co do której obydwaj mężowie stanu porozumieli się we wszystkich punktach.

Powrót marszałka Daszyńskiego.

Warszawa, 5. 6. Po dłuższej kuracji za granicą powrócił dziś o godz. 16 do Warszawy marszałek Sejmu Daszyński.

Po jednym z takich wieców Baldwin udzielił wywiadu przedstawicielom prasy:

— Co myślę o wyborach? — odpowiedział pytaniem na pytanie. — Hm. Inni, podobno liczą na zwycięstwo. No więc dobrze, bo i ja też! Mam nadzieję, że będziemy dysponować taką większością, która pozwoli nam prowadzić dalej rozpoczęte dzieło.

Zważywszy, że miał do czynienia z obcymi dziennikarzami, Baldwin rozpoczął z innej beczki:

— Jeżeli utrzymamy się przy władzy — informował słuchaczy — to z pewnością kontynuować będziemy politykę sir Austena Chamberlaina.

Po chwili namysłu, tak prawił dalej: Przypuśćmy nawet, że rząd się zmieni. Pomimo to liczyć się należy z tem, że zachowana zostanie ciągłość dotychczasowej polityki zagranicznej Anglii. Każda bowiem partja, która chwyci w swe ręce ster rządów pamiętać będzie, że Wielka Brytanja jedno ma tylko słowo i pozostaje wierna swym zobowiązaniom.

Ograniczenie inwestycji.

Warszawa, 5. 6. Budżet przewidywał kredyty inwestycyjne dla min. komunikacji w wysokości 276 mil., jednakże wobec sytuacji gospodarczej postanowiono inwestycje ograniczyć do 200 mil. zł.

Budowa rozpoczętych nowych linii kolejowych Bydgoszcz—Gdynia i Druja—Wolopajewo będzie kontynuowana.

Ograniczenia inwestycji dotyczą budowy gmachów, ramp, mostów itd.

P. Karpiński dyrektorem banku

Warszawa, 5. 6. B. prezesowi Banku Polskiego p. Karpińskiemu zaproponowano objęcie kierownictwa jednego z banków polskich.

Habibullah panem sytuacji.

Delhi, 5. 6. Wojska Habibullaha zajęły Kandabar, b. główną kwaterę Amanullaha.

Zwolennik Amanullaha i jego b. minister wojny Nadir Chan, który po odejściu króla ogłosił się emirem Afganistanu i prowadził dalej wojnę z Habibullahem, został rozbity, miał zrezygnować z dalszej walki i wyjechał w kierunku granicy indyjskiej.

W piątek 7-go w Kinie „Konkordji“

Supterzslagier Morski

Piraci Bałtyku

NA SCENIE.

Cudny młodzieniec jasnowidza — telepata

Władzio Zwirlicz

wykona bezpłatnie ciekawe doświadczenie z publicznością.

Z kraju.

Memorjały zrzeszeń kupieckich.

Rada naczelna Zrzeszeń kupiectwa polskiego na prośbę premiera złożyła rządowi memorjał, w którym jako główny warunek uzdrowienia handlu wymienia reformę podatków.

Memorjał warszawskiej Izby przemysłowo-handlowej również zaczyna się od reformy podatku przemysłowego i dochodowego, reformy polityki handlowej w sprawie rezerw zbożowych, regulowania cen przez władze administracyjne, ograniczenia budżetu i pożyczki inwestycyjnej, obniżenia świadczeń socjalnych itd.

Wojewoda białostocki zabiera się energicznie do zwalczania drożyzny.

Wobec przewidywanego w okresie letnim wzmoczenia się ruchu turystycznego i napływu cudzoziemców, wojewoda białostocki wydał okólnik do starostów z poleceniem zajęcia się energicznie ochroną ludności miejscowej i cudzoziemców przed nieuzasadnioną wyższą ceną środkowej żywności. Napływ cudzoziemców spodziewany jest w obrębie województwa białostockiego do miejscowości Białystok (miejsce urodzenia twórcy Esperanta dr. Zamenhafa), Białowieża (puszcza białowiejska), Augustów i okolice (jeziora augustowskie), Różnystok (klasztor) i in. W większych miastach zostaną na dworcach kolejowych umieszczone tablice z napisami informacyjnymi w kilku językach.

Zwłoki generała Bema sprowadzone zostaną do kraju.

Program sprowadzenia zwłok gen. Bema do kraju jest już opracowany w szczegółach. Pociąg z trumną bohatera Polski i Weger wyjedzie dnia 26. czerwca z Białogrodu i tegoż dnia stanie na granicy jugosłowiańsko-węgierskiej na stacji w Koledzie.

Po której uroczystości powitania śmiertelnych szczątków gen. Bema przez władze węgierskie rama będzie przewieziona specjalnym pociągiem na koszt rządu węgierskiego do Budapesztu, gdzie dnia 27. czerwca odbędą się uroczystości uczczenia damięci wielkiego bojownika o wolność.

Dnia następnego pociąg ze zwłokami wyruszy w dalszą drogę i wieczorem zatrzyma się na granicznej stacji Samoskóujfalu.

Terminy dalszej podróży zwłok aż do Tarnowa, gdzie prochy gen. Bema spoczną w specjalnym mauzoleum, będą ustalone przez władze kolejowe czechosłowackie i polskie.

Połączenie organizacji gospodarczych

Z Katowic donoszą, iż w najbliższej przyszłości ma nastąpić połączenie dwóch potężnych organizacji gospodarczych w Polsce: „Lewiatana“ i Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Przemysłu i Rolnictwa Polski Zachodniej.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „Przegląd Pomorski“

Juliusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

(12)

— Czy został zabity w twoim pokoju?...

— Tak, ojciec... Poszliśmy zamknąć okno... Staliśmy obok siebie... Wziął mnie za rękę i rzekł słodko: „Magdaleno!...“ Odpowiedziałam: „Ludwiku!...“ I... po raz pierwszy... zbliżyłam wargi do ust jego... gdy nagle zagrzmiał wystrzał, szyba wyleciała z brzękiem i Ludwik padł na posadzkę... Palce jego ścisnęły moją rękę... Ach, co to za okropna rzecz, taki uścisk umierającego!... Przez całe życie czuń go będę...

— I zaraz po wypadku zeszedł na dół, aby zobaczyć mordercę?

— Tak...

— Widziałas go?

— Widziałam — odparła po chwilowym wahaniu.

— Kogo widziałas?

Magdalena zerwała się z fotelu.

Demonstracje antyżydowskie we Lwowie.

Młodzież akademicka protestuje przeciw prowokowaniu uczuć religijnych ludności katolickiej. — 40 studentów aresztowano.

Lwów, 5. 6. W odpowiedzi na prowokacyjny napad Żydów na procesję Bożego Ciała doszło tu do odruchów ze strony ludności polskiej.

Wczoraj o godz. 6 popołudniu pod pomnikiem Mickiewicza zebrało się około 300 osób z pośród młodzieży akademickiej, które poszły na ul. Szajnochy i tam wybiły szyby w bóżnicy. Następnie studenci udali się na ul. Kościuszki 6, gdzie obrzucono kamieniami budynek żydowskiego koła akademickiego „Emuny“. Stamtąd ruszyli na Podwale przed redakcję dziennika żydowskiego „Chwila“, gdzie wybite zostały szyby, część zaś demonstrantów dostała się do drukarni, gdzie porozrzucano czionki. To samo zaszło przed gmachem zargonowego pisma „Morgen“, gdzie wybito szyby.

Po zdemolowaniu redakcji demonstranci udali się na ul. Legionów, tam ich jednak rozproszyła policja.

O godz. 7 wieczorem tłum, liczący kilkaset osób, skierował się na ul. Zygmuntofską przed gmach szkoły żydowskiej, gdzie miał miejsce napad na procesję. W tym czasie odbywały się tam egzaminy dojrzałości. Demonstranci wtargnęli do sali egzaminowej, gdzie doszło do bójki. Egzaminy przerwano. Niektóre przyrządy szkolne zostały uszkodzone. Na miejsce zajęć przybyła policja

piesza i konna, dokonano wielu aresztowań.

Demonstracja powtórzyła się o godzinie 9-tej wieczorem przed żydowskim domem akademickim przy ul. Teresy, gdzie wybito szyby. Następnie tłum udał się przed gmach starostwa grodzkiego, domagając się wypuszczenia studentów, zatrzymanych z powodu demonstracji. Starosta odmówił przyjęcia. Przed gmachem sądowym urządzono wiec, poczem została wysłana delegacja do wojewody z prośbą o interwencję w sprawie wypuszczenia zatrzymanych studentów. Wojewoda przyrzekł interwencję; lecz o godzinie 11,30 zakomunikowano studentom, iż interwencja wojewody nie odniosła skutku.

Dzisiaj starosta Gros stanowczo odmówił uwolnienia zatrzymanych. We wtorek aresztowani w liczbie 40 zostaną przekazani władzom sądowym. Około północy zapanował już w mieście spokój.

Lwowska i warszawska prasa żydowska robi z zajęć lwowskich hecę antysemitką, przemilczając zupełnie istotne powody zajęć i prowokacji uczuć religijnych przez Żydów. „Nasz Przegląd“ kwalifikuje depezę Pata, stwierdzającą w sposób niedwuznaczny winę młodzieży żydowskiej, która sprowokowała procesję — jako prowokację żydżerczą.

Z Pomorza.

Lubiewo. pow. świecki. (Złoty jubileusz kapłaństwa). W sobotę 8 bm. obchodzi miejscowy długoletni proboszcz ks. kanonik dr. Włoszczyński rzadki, bo złoty jubileusz kapłaństwa. Spodziewać się należy, że parafianie będą ten dzień godnie obchodzili.

Tuchola. (Pochwała). W „Oreodowniku Powiatowym“ nr. 41 starosta tutejszego powiatu p. Tollik udzielił pp. Adamowi Gwizdale z Żalna, Bercie Majkowej, Piotrowi Majce i Edmundowi Dahlce z Koślinki publicznej pochwały, ponieważ osiedla ich podczas przeprowadzonych rewizyj sanitarnych wyróżniły się wzorowym porządkiem pod względem sanitarno — higienicznym i estetycznym wyglądem.

Czersk. (Likwidacja drogiej firmy żydowskiej.) Ubiegłego miesiąca donosiliśmy, iż żyd Lewin czmychnął z miasta naszego. Oto znowu wydarzył się wypadek, który nas nadzieją napawać musi, iż żydostwo zupełnie nas opuści. Mianowicie władze sądowe opieczętowały firmę nawpół żydowską Koziele — Mendzygorski przy ul. Starogardzkiej. Firma ta brała wszystko na weksle, nie troszcząc się o ich wykupienie, tak iż oszukane zostały przez nią firmy poważne na większe sumy.

Starogard. (Katastrofa motocyklowa.) W święto Bożego Ciała trójka młodych ludzi urzą-

dziła wycieczkę motocyklem poza miasto. Katastrofa nastąpiła na szosie między Czarnym Lasem a Pączewem. Wstutek zepsucia się kierownicy motocykl uderzył o drzewo przydrożne. Zderzenie było tak fatalne, że jeden z jadących poniósł śmierć na miejscu, natomiast dwaj inni odnieśli lekkie obrażenia. Tragicznie zmarłym jest Edmund Domkie urzędnik gazowni w Starogardzie.

Kościerzyna. (Skutki złego wychowania. — Małoletni świętokradca). W kościele parafialnym w Kościerzynie ujęto około dwunastoletniego S. w chwili, gdy ukrywał skarbonkę kościelną ze znaczną zawartością. Małoletni świętokradca skorzystał z tego, że podczas uprzątnięcia skarbonkę zdjęto. — Trzeba dodać, że rodzice chłopaka uchodzą za bardzo uczciwych ludzi, jednakże dzieciom swym pozwalają na wszystko i w ten sposób dzieci źle wychowują. Powyższa sprawa winna być dla nich ostateczną przestrogą.

Fitowo. pow. lubawski. (Ujęcie przemytnika). Onegdaj posterunek straży granicznej w Tymawie przytrzymał niejakiego K. L., pochodzącego z Fitowa, który usiłował przemyścić skradzione wina i likiery do Biskupca niemieckiego, jednak został przytrzymany po stronie polskiej i odstawiony do urzędu celnego w Fitowie. W toku dochodzeń przyznał się winowajcą, że dokonał kradzieży wódki w pewnej restauracji w Biskupcu po stronie Niemiec. Sprawę skierowano do prokuratury.

— Ojciec mój! Dajcie mi pokój!... Chcę wrócić do Wersalu... Mówię wam że tutaj oszaleję — zawołała z rozpazą i szybko skierowała się ku drzwiom, lecz ramię ojca zagroziło jej drogę.

— Nie pozwalam na to! — zawołał pułkownik.

— A ja nic nie powiem!

— Tak?!

— Tak, ojciec! Przysięgam, że nie powiem, kto zabił męża mego!

Oczy starego żołnierza błysnęły złowrogo.

— Czy sądzisz, Magdaleno, że ja pozostawię tę historję? Chyba mię znasz dobrze! Zbrodnia musi być ukarana! Zabójca nie ukryje się, ręczę ci za to.

Potem łagodniej dodał:

— Usiądź, moje dziecko!... Anno możesz odejść! Ty, Herminjo, zostań! Córka nasza nie może mieć tajemnicy przed nami...

Służąca wyszła z pokoju, zamykając drzwi za sobą. Rodzice i córka pozostali sami.

— Wiesz dobrze, Magdaleno — rozpoczął pułkownik — że my przebaczymy ci wszystko, cokolwiek bądź zaszło. — To nie ty zabiłaś Ludwika?

— Ja?! Już mama zadała mi to samo pytanie... Więc powtarzam...

— Wierzę ci! To zresztą jasne, gdyż wystrzał padł z za okna. Więc, jeżeli to nie ty...

zabiłaś, tembardziej przebaczymy ci...

— Nie popełniłam nic złego — zawołała Magdalena — nie potrzebuję przebaczenia!...

— Ale z twojej przyczyny, przez ciebie zabito Ludwika! To widoczne! Ktoś cię kochał i nie chciał...

— Nie! Nie! Nigdy nie dałam nikomu prawa do zajmowania się mną! I ty, ojciec, wiesz o tem dobrze! Nigdy was nie opuszczałam! W życiu mojem niema ani jednej myśli nawet, która by upoważniała cię, ojciec, do podobnego oskarżenia! To niegodne ciebie!

— A zatem powiedz mi wszystko!

— Nie! — odparła krótko, lecz stanowczo.

— Pułkownik ujął córkę za ramię i przysuwając do niej twarz poblądła, rzekł głosem stłumionym od gniewa:

— Słuchaj, Magdaleno! Wiesz, jak ja cię kocham! Wiesz, że żyłem tylko dla ciebie!... Ale nie zniosę, abyś kryła podobną tajemnicę! Spełniono zbrodnię — sprawiedliwość musi się stać zadość! Sprawiedliwość stoi wyżej po nad twoim strachem, po nad przebaczeniem... Nie mogę pozwolić, aby na nazwisku mojem ciążyła plama podobnej zbrodni, gdy wiem, że jednym słowem można odkryć winowajcę! Zawsze szedłem drogą prostą i uczciwą. Widziałas zabójcę męża twego. Wydadz go teraz.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Z miasta Chełmna i okolicy.

— **Wyjaśnienie.** Pani Gertruda Danielewska z Chełmna, prosi nas o zaznaczenie, że nie ma nic wspólnego z ową Gertrudą D., która w nocy z 31 ubm. na 1 bm. biegła roznegliżowana po ulicach miasta Bydgoszczy.

— **Uwaga, wycieczkowcy.** Do Chełmna przybywa w porze letniej dużo turystów zbiorowymi wycieczkami. Ponieważ chodzi o to, by przybyłych należycie przyjąć i ugościć, zaleca się organizującym wycieczki, takowe poprzednio awizować, ponieważ przy większej frekwencji gości zabraknąć mogło restauracjom pożywienia a zwłaszcza mięsa, które rzeźnicy podczas panujących gorącek lokują w lodowni rzeźni miejskiej. Do większych i znacniejszych restauracji w Chełmnie należą: Dwór Chełmiński restaur. p. H. Święcickiego ul. Dworcowa, hotel Centralny ul. Dworcowa, Strzelnica ul. Dworcowa.

— **Z Rady Miejskiej.** Na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej przyjęto jednogłośnie i bez dyskusji wnioski o nadanie honorowego obywatelstwa ks. prałatowi drowi Rogali, byłemu proboszczowi chełmińskiemu, obecnie kanonikowi i generalnemu wikaremu w Pelplinie.

— **Zebrań Pom. Tow. Rolników.** W sobotę, dnia 25 maja przed połudn. odbyło się w sali Dworu Chełmińskiego zebranie Pomorskie-

go Tow. Rolników pod łaską prezesa rotmistrza rezerwy p. Jana Ślaskiego z Trzeboza, który po zagajeniu zebrania w obecności kilku dziesięciu członków udziela głosu panu dyrektorowi Zdrojewskiemu z Torunia.

Mówca podnosi w referacie swym postulaty natury gospodarczej, dotyczą ochrony celnej, podniesienia cła na wywóz ospy, zniżenia podatków na przywóz sztucznych nawozów, oraz opodatkowania plantatorów buraków, stanowiącą jedną z największych bolączek rolnika, paraliżującą działalność jego na tem polu pracy, następnie omawia sprawę kredytów, udzielając wskazówek w osiągnięciu tychże oraz sprawę dotyczącą wyborów do Rady Izby Rolniczej, w skład której wchodził 3-ej kand. z powiatu.

Następują sprawozdania poszczególnych kółek. Referowali pp. Hertle — Koło Lisewo, Świeczkowski — Czarze, Ślaski — Kijewo, Ryszkowski — Robakowo, Pękala — Starogród, Waldowo — Bąk, Chełmno, wyżyny — Pszeniczny, Dolne Wymiary — Ciszek, Unisław Bruki — Ziębia, Rybniac — Raciniowski.

Omówiono następnie sprawę poświęcenia sztandaru, mającego nastąpić 19 czerwca.

Omówiono dalej sprawę propagandowego planowego przeglądu w Brzozowie i kwestję wycieczki członków P. T. R. na Wystawę Krajową.

KRONIKA

Chełmna, dnia 6 czerwca 1929 roku.

Kalendarzyk.

Czwartek: Norberta, Klaudjusza.
Piątek: Serca Jezusowego.

Wschód słońca: 3,30 rano
Zachód słońca: 19,45 po poł.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Przewoski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa“ p. Małyszewskiego.

— **Władze poszukują.** Zaróżne przedstawstwa władze policyjne i sądowe poszukują niejakiego Leona Michalskiego, liczącego lat 32, handlarza. W razie napotkania, należy Michalskiego oddać w ręce policji.

Za oszustwa, poszukują władze sądowe i policyjne niejakiego Władysława Rojewskiego, litografa, liczącego lat 50, który po dokonaniu oszustw ułotnił się w niewiadomym kierunku. Za pojawieniem się, należy go oddać w ręce policji.

— **Dziury na ulicy.** Donoszą nam, że na ulicy Mickiewicza obok spichrza Zakładów Przemysłowych A. Feesera znajdują się w kilku miejscach doły, które mogą w porze wieczornej spowodować nieszczęście a nawet śmierć. Zalecałoby się, aby czynnik kompetentne, już ze względu dla bezpieczeństwa życia ludzkiego, tą sprawą się zajęły.

Na srebrnym ekranie kina Konkordji ukaże się jutro wspaniały film pt. **Piraci Bałtyku.** Na scenie wystąpi cudowny młodzieniec, jasnowiedz, odgadywacz myśli ludzkich **Władzio Zwirlicz**, który wykona doświadczenia z tej dziedziny z publicznością bezpłatnie. Spieszcie wszyscy do „Konkordji“ w jutrzejszy piątek, gdyż taka okazja w Chełmnie jeszcze nie była i napewno nie będzie! Korzystajmy z okazji!

— **Abiturjenci mogą wstępować do wojska jako ochotnicy.** Minister O.P.W.R. wydał okólnik do wszystkich dyrekcji szkół średnich w sprawie ochotniczej służby wojskowej, do której dostęp mają abiturjenci tych szkół.

Wskazuje się na to, że według nowej ustawy o służbie wojskowej odroczenia z tytułu studjów udzielane będą nie do 26 lat, jako to miało miejsce poprzednio, a tylko do 23 lat. W ten sposób zachodzi obawa, że wielu studentów szkół wyższych będzie musiało przerwać studia rozpoczęte, by odbyć obowiązek służby wojskowej.

Jest tedy daleko racjonalniej, by zainteresowani odbyli służbę wojskową przed wstąpieniem

na wyższą uczelnię w charakterze ochotnika.

Zaciąg ochotniczy odbywa się na podstawie podań indywidualnych, składanych do końca czerwca.

W okólniku Ministerstwo zaleca, by dyrektorzy gimnazjów zwracali na taki stan rzeczy uwagę swym uczniom i nakłaniali ich do wykorzystania przysługujących im praw.

— **Uwaga maturzyści.** Koło Studentów z Kresów Zachodnich Szkół Akademickich we Lwowie podaje do ogólnej wiadomości wszystkim, chcącym odbywać swe studia na wyższych uczelniach we Lwowie a mianowicie na Akademii Medycyny Weterynaryjnej, Wyższej szkole dla handlu Zagranicznego, Politechnice i Uniwersytecie Jana Kazimierza, że udziela szczegółowych informacji dotyczących warunków studjowania na powyższych uczelniach.

Wszelkie pisma w sprawie podanej prosimy kierować pod adresem: Koło studentów z Kresów Zachodnich Szkół Akademickich we Lwowie, ul. Kochanowskiego 67.

Wycieczka wakacyjna do Francji.

W odpowiedzi na liczne zapytania odpowiadamy: Wycieczka do Francji wyruszy z Warszawy dn. 6 lipca br. przez Zbaszyn, Berlin. Zwiedzi pola bitew w Verdun, Reims i St. Hilaire i winnice szampańskie w Reims. W Paryżu pobyt potrwa 10 dni. Po dokładnem zwiedzeniu Paryża i Versailles wycieczka w drodze powrotnej zwiedzi Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu. Koszta wogóle czternastodniowej wycieczki wynoszą zł. 385 od osoby. W czasie podróży opieka zapewniona. Paszporty i wizy zagr. wyrabia sekretariat wycieczki, wchodzi też one w cenę kosztów. Po informacji i prospekty należy zwracać się do sekretariatu wycieczki Legji Inw. W. P. Warszawa, ul. Mała 2 — tel. 159-10. Osoby prywatne powinny we własnym interesie zgłaszać się jak najszybciej ze względu na ograniczoną ilość miejsc. Wpisy do dnia 10 czerwca.

Kolonje wakacyjne nad morzem

Koło Tow. nauczycieli szkół wyższych w Toruniu urządzi w b. r. kolonje letnie wypoczynkowe i lecznicze w Małej Wsi nad morzem dla uczniów i uczenie szkół średnich okr. pomorskiego szkolnego w dwóch grupach po 50 do 100 uczniów przez 30 dni w miesiącach lipcu i sierpniu pod opieką profesorów. Opłata za miesiąc wynosi 100 zł. 25 procent uczniów będzie przyjętych bezpłatnie. Rodzice pragnący wysłać swoje dzieci na kolonje, winni się zgłosić do prezesa Koła prof. Zagórskiego lub sekretarza prof. Kwiatkowskiego w gimnazjum męskim w Toruniu.

— **Propagandowe papierosy.** Z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej Państwowy Monopol Tytoniowy wypuścił specjalne papierosy propagandowe gatunku „Ergo“. Opakowanie tych papierosów przedstawia ratusz w Poznaniu i godło P. W. K. Papierosy te sprzedawane będą w całym kraju.

— **Kronika kościelna.** Na piątek, dnia 7 czerwca przypada uroczystość Serca Jezusowego. W dniu tym odbędzie się uroczyste nabożeństwo i wspólna Komunia św. członków Bractwa Serca Jezusowego o godz. 6 rano, uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu o godz. 7.30 wiecz.

— **Kronika policyjna.** Tutejsze władze policyjne spisały w dniu wczorajszym 3 protokoły karne, za przekroczenie przepisów administracyjno-policyjnych.

Kronika gospodarcza.

Oferta na budowę wielkiego młyna eksportowego w Gdyni.

Do ministerstwa przemysłu i handlu wystąpił z prośbą o udzielenie koncesji na budowę wielkiego młyna eksportowego w Gdyni przedstawiciel berlińskiego koncernu przemysłowego p. Schwarz.

Przemysłowcy niemieccy zamierzają wybudować w Gdyni młyn-automat, wyrabiający mąkę równą jakością mące amerykańskiej. Kosztorys budowy tego młyna obliczony jest na 2,000,000 dolarów.

Podwyższenie ceł czechosłowackich na nierogaciznę.

Z dniem 1 lipca wchodzi w życie podwyższenie ceł czechosłowackich na import nierogacizny w wysokości 12 koron czeskich od sztuki o wadze 50 do 80 kg. Podwyżka ta ustanowiona ustawą z roku 1926, a uzgodniona umowami handlowymi, jest ostatecznym dopełnieniem wysokości cła, zwiększaniem corocznie o 12 koron. Definitywne cło od lipca wynosić będzie 84 kor. od sztuki.

Narady nad projektem plombowania towarów zagranicznych.

W ministerstwie skarbu w dalszym ciągu dysputowana jest kwestja wprowadzenia plombowania towarów sprowadzanych z zagranicy. W ten sposób ułatwiona byłaby kontrola towarów sprowadzonych z zagranicy i walka ze szmuglem.

Wprowadzenie plomb na towary nie obciążałoby skarbu, albowiem każdy sprowadzający towary opłacałby za plomby i za manipulację. Wpływy te pokrywałyby zupełnie wydatki na personel i materiał zużywany przy plombowaniu towarów.

Sprawa plombowania ma być w krótko rozstrzygnięta w min. skarbu.

Kuch towarzystw.

Baczność i Podoficerowie Rezerwy

Koło Chełmna. Miesięczne zebranie tuż odbędzie się już w piątek dnia 7 czerwca r. b. o godz. 19³⁰ (7³⁰) w „Hotelu Dworcowym“.

Przybycie wszystkich członków konieczne, ze względu na b. ważne sprawy odnoszące się do 5 letniej rocznicy istnienia tuż. Koła.

Upraszamy wszystkich Podoficerów Rezerwy z miasta i okolicy, którzy wyrazili chęć wstąpienia do tuż. Koła, a dotąd są niezrzeszeni o łaskawe wzięcie udziału w tem zebraniu.

Mile widziani są sympatycy. Zarząd.

Kółko oświatowe.

Dziś, dnia 6-go bm. odbędzie się zebranie „Kółka oświatowego“ w „Hotelu Pomorskim“ o godz. 8 wiecz. Z powodu ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne. Uprasza się o liczne przybycie sympatyków i miłośników sceny. Sekretarz.

Dziś, w czwartek o godz. 6.30 wieczorem odbędzie się zebranie Przyjaciół Młodzieży w **Ognisku.** Uprasza się o liczne przybycie wszystkich członków.

Bank Polski płacił dnia 5 czerwca za:

dolary amerykańskie	8,88--8,87
funtów szterlingów	43,07
franki szwajcarskie	170,97
franki francuskie	34,71
guldeny gdańskie	172,22
szylringi austriackie	124,76

Gielda zbożowa

POZNAŃ dnia 5. 6. 1929 roku

płatono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	23,00--24,00
Pszenica nowa	41,00--40,00
Jęczmień przemysłowy	29,00--28,00
Jęczmień browarowy	00,00--00,00
Owies	25,00--24,00
Mąka żytnia 70 proc.	33,50--00,00
Mąka pszen. 65 proc.	59,00--63,00
Otręby żytnie	19,50--20,50
Otręby pszenne	22,00--23,00

Ogłoszenie.

Na podstawie postanowień art. 16 ustawy elektrycznej z dnia 21. 3. 22 r. Dz. U. R. P. Nr. 34 poz. 277, ogłaszam o wpłynięcia do tut. Urzędu podania Magistratu m. Chełmży o udzielenie zezwolenia na budowę i uruchomienie stacji transformatorowej i linii niskiego napięcia 220/380 wolt w m. Chełmży. Ewentl. zastrzeżenia przeciwko udzieleniu zezwolenia na budowę i uruchomienie tego zakładu ze względów technicznych należy z obszaru gminy miejskiej Chełmży do Starostwa powiatowego w Toruniu, gdzie również w godzinach urzędowych, w czasie od dnia 28 maja do 11 czerwca br. będą wyłożone do wglądu plany sieci niskiego napięcia 220/380 V. oraz stacji transformatorowej.

Ze względu na interesy i bezpieczeństwo publ. gospodarcze i prawa cudze, wzywam wszystkich interesowanych, którzy pod względem technicznym mają jakie zastrzeżenia do wzięcia udziału w dochodzeniach i rozprawie, które odbędą się **w dniu 11 czerwca br. o godz. 10-tej w gmachu Magistratu w m. Chełmży.**

Sprzeciw co do technicznej strony budowy powyższego zakładu należy zgłaszać do Starostwa Powiatowego w Toruniu do dnia **11 czerwca br.** lub najpóźniej przy rozprawie w oznaczonym miejscu.

Toruń, dnia 22 maja 1929 r.

Za Wojewodę

w z. Dyrektora Robót Publicznych
(—) Inż. K. Maćkowski.

Powyższe ogłoszenie podaje się do ogólnej wiadomości.

Chełmża, dnia 4 czerwca 1929 r.

(—) Dr. Wyszkowski
w z. Burmistrz.

Motor gazowy

firmy „Deutz“, 6 kon. dobrze utrzymany, z powodu braku miejsca bardzo **tanio** na sprzedaż (500 zł.).

„Drukarnia Przemysłowa“
Chełmża, Rynek bednarski 1.

W piątek 7-go w „Konkordji“
Dla szkół o godz. 2³⁰ popoł.
Superszlager morski pt.

Piraci Bałtyku

NA SCENIE.

Cudny młodzieniec jasnowidz — tełepata

Władzio Zwińlicz

wykona **BEZPŁATNIE** ciekawe doświadczenia z publicznością.

WOLNOŚĆ!

Tow. Powstańców i Wojaków Chełmża

urządza dnia 9-go czerwca br. w ogrodzie „Willi Nowej“

WIELKĄ ZABAWĘ LETNIĄ

Program:

- O godz. 3. po poł. zbiórka zaproszonych bratnich towarzyszy obok dworca, skąd wyruszy pochód przez miasto,
- o godz. 4. po poł. **Koncert w ogrodzie**, podczas którego będą różne niespodzianki i gry towarzyskie.

Po koncercie ZABAWA TANECZNA

Wstęp do ogrodu 50 gr. — dla dzieci 20 gr.

Szanowne Obywatelstwo miasta i okolicy jaknajprzejmiej zaprasza
Zarząd

Unieważnienie.

Wystawione weksle gwarancyjne dane p. W. i K. Gomułkiewiczowi z Chełmży, na sumę **5000 zł.**, podpisane przez Antoniego Dobruckiego i Kornelję Dobrucką niniejszem unieważniamy i ostrzegamy przed przyjęciem takich, ponieważ weksle te są nieprawidłowo puszczane w obrót i my takich nie przyjmujemy. Sprawę skierowaliśmy na drogę sądową.

Chełmża, 6. czerwca 1929.

Dobruccy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek, dnia 7. bm. o godz. 11. ej przed poł. sprzedam przy ulicy Kościuszki 1 za gotówkę najwięcej dającymu

2 m² (3 kbm.) kłoców grabowych.

Chełmża, d. 6. VI. 29.

(—) Gramowski, kom. sąd.

Hurt **Łóżka metalowe** Detal
sprzęty domowe i kuchenne
poleca w wielkim wyborze po bardzo niskich cenach
F-ma JAN PAPRZYCKI
Bydgoszcz.
Zbożowy Rynek 3
róg Bernardynskiej.

Nadszedł

nowy transport opon i detek rowerowych, znanych pod względem jakości krajowego wyrobu,

„Pepege“

i te, z powodu większego zakupu polecam po cenach niższych. Komplet garnituru 29 zł. Kolor opon na życzenie. Poleca warsztat mechaniczny

A. Wiecki,
Chełmża, Rynek

W piątek 7-go w „Konkordji“
dla szkół o godz. 2³⁰ popoł.

Superszlager morski pt.

Piraci Bałtyku

NA SCENIE.

Cudny młodzieniec jasnowidz — tełepata

Władzio Zwińlicz

wykona **BEZPŁATNIE** ciekawe doświadczenia z publicznością.

W dniu dzisiejszych

IMIENIN

składają najserdeczniejsze życzenia

Norbertowi

Przyjaciele.

Kupcowa

branży porcelanowej poszukuje posady. Zgłoszenia w redakcji „Przegl. Pom.“

Poszukuję od zaraz

uczni

z dobrem świadectwem szkolnym do mego składu zelaza i przyborów kuchennych.

Otto Moldenhauer

Ogłaszajcie w „Przeglądzie Pom.“

Polecam

po cenach bezkonkurencyjnych rowery znanych fabrykatów na raty, maszyny do szycia, centryfugi, gramofony, mandoliny, skrzypce, harmonje, organki, części do radia, baterje anodowe, baterje do lamppek kieszonkowych, scyzoryki, nożycki, brzytwy, maszynki do włosów strzyżenia, części dla prądu słabego jak: ogniwa mokre, drut miedziany, dzwonki, naciski i t. p. Warsztat mechaniczny

A. Wiecki,
Chełmża Rynek,

Pomarańcze, Cytryny

Konserwy owocowe i warzywne

Prawdziwe soki owocowe nie sztuczne
poleca po najniższych cenach

Wiktor Olszewski

Chełmża — ulica Toruńska 36.

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz

Otrzymasz na każdy czas!

szybko i tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty

dla przemysłu i kupiectwa.

Gdzie?

W „**DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ**“

Fr. Miemczyka w Chełmży, Rynek Bedn. róg Hallera